

Seminārs „Klimata krīze un migrācija”

Seminārs ir veltīts tēmai „Klimata krīze un migrācija”, un tā mērķis ir iesaistīt jauniešus debatēs par tematu „Klimata krīzes ietekme uz migrāciju”, izmantojot neformālas un līdzdalības metodes. Pirms semināra dalībnieki saņems brošūru ar attiecīgo informāciju, lai būtu informēti par to, kas notiks.

Lai jauniešiem pieejamā un saistošā veidā izklāstītu tādu tēmu kā klimata pārmaiņas un migrācija, ir jāpielāgo informācija viņu izpratnes līmenim un jāizmanto interaktīvas metodes. Šajā sakarā tika ņemti vērā šādi aspekti:

- 1) konkrētu piemēru izmantošana: reālu piemēru sniegšana par klimata pārmaiņu ietekmi, piemēram, jūras līmeņa celšanos, ārkārtējiem laikapstākļiem vai ietekmi uz neaizsargātiem cilvēkiem;
- 2) attēlu un grafiku izmantošana: šie elementi palīdz izskaidrot sarežģītus jēdzienus.
- 3) tehnisko terminu skaidrojums: izveidotajā brošūrā zinātniskie vai tehniskie termini ir izskaidroti vienkāršā valodā, lai nodrošinātu satura izpratni.
- 4) jautājumu ierosināšana - aktivitātes laikā jaunieši tiks mudināti uzdot jautājumus, ja viņiem ir interese par kādu konkrētu aspektu.

Runāšana par klimata pārmaiņām un migrāciju empātiskā, interaktīvā un jauniešu interesēm un pieredzei atbilstošā veidā var palīdzēt viņiem labāk izprast šī temata nozīmi un motivēt viņus rīkoties.

Šīs norādes ir izveidotas semināra vadītājiem, lai palīdzētu viņiem sagatavot prezentāciju, debates, materiālus un struktūru kopumā.

IEVADS – IESILDĪŠANĀS (20 minūtes)

Īsa iepazīšanās ar organizāciju, projektu un semināru. Neliela iesildīšanās, lai veltītu laiku dalībnieku iepazīšanai. Šeit ir ieteikums iesildīšanās daļai:

Grupas stāsts: sāciet stāstu ar teikumu un lūdziet katram dalībniekam pievienot teikumu tādā secībā, kā viņi sēž. Tas var kļūt par smieklīgu un negaidītu stāstu.

MENTIMETRS

<https://www.mentimeter.com/>

Izmantojot *Mentimeter* lietotni, mēs varam pievienot vienkāršus slaidus un tūlītējas aptaujas un noskaidrot apmeklētāju viedokli. Tā ir virtuāla vārdu prāta vētra, un tajā var ietvert vairāku atbilžu variantu vai atvērto atbilžu viktorīnas.

Mentimetru var izmantot izglītībā, lai:

- izklāstītu mācību priekšmetu interaktīvākā veidā;
- iesaistītu klasi paskaidrojumu sniegšanas laikā;
- atkārtotu un atgādinātu;
- uzraudzītu izglītojamo mācīšanos un nodrošinātu pastāvīgu atgriezenisko saiti (formatīvais novērtējums);
- novērtētu (izmantojot viktorīnas, sadarbību un satura prezentāciju);

- izaicinātu izglītojamās izveidot savu interaktīvo Prezentāciju.

Jautājumi prezentācijas laikā:

- ✓ **Viens vārds: *Kāds ir pirmais vārds, kas jums nāk prātā, kad runa ir par „klīmata migrāciju”?***
- ✓ **Jā/Nē: *Vai cilvēki ir atbildīgi par globālo sasilšanu?***

SITUĀCIJAS ANALĪZE (30 minūtes)

- Izdrukājiet zemāk redzamo situācijas aprakstu.
- Dodiet 30 minūtes lasīšanai un apspriešanai visā grupā.
- Apspriediet klimata krīzes ietekmi uz migrāciju.
- Dalībniekiem jāizlasa situācijas apraksts un jāatbild uz vadītāja jautājumiem.

Nosaukums: „Klimata izraisītā migrācija: Bangladešas situācijas analīze”

Ievads. Klimata krīzes ietekme uz migrāciju ir kļuvusi par aktuālu globālu jautājumu. Tā kā klimata pārmaiņas saasina ārkārtēju laikapstākļu, jūras līmeņa celšanās un resursu trūkuma problēmas, daudzas kopienas ir spiestas pamest savas mājas, meklējot drošāku un ilgtspējīgāku vidi. Viens no visvairāk skartajiem reģioniem ir Dienvidāzija, un Bangladeša kalpo par atbilstošu piemēru, lai izpētītu klimata izraisītās migrācijas sarežģīto dinamiku.

Pamatinformācija. Bangladeša ir blīvi apdzīvota valsts, kura atrodas Ganges-Brahmaputras deltas līdzenumā, tāpēc tā ir īpaši neaizsargāta pret klimata pārmaiņu ietekmi. Jūras līmeņa celšanās, pieaugoši plūdi un biežāki cikloni ir tikai dažas no problēmām, kuras apdraud iedzīvotāju iztikas līdzekļus un drošību. Aptuveni 80% valsts iedzīvotāju dzīvo piekrastes reģionos, kur galvenais ienākumu avots ir lauksaimniecība un zvejniecība.

Klimata pārmaiņu ietekme.

- Jūras līmeņa celšanās: Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC) prognozē, ka līdz 2050. gadam Bangladeša varētu zaudēt līdz pat 17% savas zemes jūras līmeņa celšanās dēļ, tādējādi miljoniem cilvēku, jo īpaši piekrastes reģionos, piemēram, Khulna un Satkhira, draud pārvietošana.
- Cikloni un plūdi: Bangladeša ir pakļauta biežiem cikloniem un musonu plūdiem. Katru gadu šie notikumi pārvieto tūkstošiem ģimeņu, piespiežot tās meklēt patvērumu pagaidu patversmēs vai migrēt uz pilsētu teritorijām, meklējot drošību un labākus dzīves apstākļus.
- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes sasāļošanās: jūras līmeņa celšanās un pastiprināta sālsūdens iekļūšana lauksaimniecības zemēs apgrūtinā lauksaimniekiem kultūraugu audzēšanu, kā rezultātā viņi zaudē iztikas līdzekļus un dažos gadījumos migrē uz pilsētu centriem.

Klimata pārmaiņu izraisītās migrācijas modeļi.

- Migrācija no laukiem uz pilsētām: daudzi migranti no Bangladešas lauku apvidiem klimata ietekmē pārceļas uz galvaspilsētu Daku un citiem pilsētu centriem. Tas izraisa strauju urbanizāciju, infrastruktūras noslogotību un konkurenci par darbavietām un resursiem jau tā blīvi apdzīvotās teritorijās.
- Pārrobežu migrācija: daži no klimata pārmaiņu dēļ migrējušajiem Bangladešas iedzīvotājiem meklē patvērumu kaimiņvalstīs, piemēram, Indijā un Mjanmā. Tas bieži vien rada sarežģītus jautājumus saistībā ar imigrāciju un robežu drošību.

- Iekšējā pārvietošanās: cilvēki bieži migrē no vienas valsts daļas uz citu, meklējot klimata pārmaiņu mazāk ietekmētus apgabalus. Tas var apgrūtināt vietējos resursus un sociālos pakalpojumus kopienās.

Valdības atbilde. Bangladešas valdība ir veikusi vairākus pasākumus klimata pārmaiņu izraisītās migrācijas problēmu risināšanai, tostarp izstrādājusi pret klimata pārmaiņām noturīgu infrastruktūru, izveidojusi programmas saistībā ar sagatavotību katastrofām un politiku, kuras mērķis ir nodrošināt sociālās drošības tīklus neaizsargātajiem iedzīvotājiem. Lai pārvaldītu klimata izraisītās migrācijas apjomu, tomēr ir nepieciešama turpmāka starptautiska sadarbība un palīdzība.

Izaicinājumi un nākotnes perspektīvas.

- Resursu nepietiekamība. Tā kā klimata pārmaiņu dēļ migrēs vēl lielāks cilvēku skaits, saasināsies konkurence par tādiem resursiem kā zeme, ūdens un pārtika, kas var izraisīt konfliktus un sociālos nemierus.
- Cilvēktiesības. Būtisks izaicinājums ir nodrošināt klimata migrantu tiesības un cieņu, tostarp piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei un iztikas līdzekļiem.
- Globālā sadarbība. Klimata pārmaiņu izraisītās migrācijas problēmu risināšanai ir nepieciešama starptautiska sadarbība, jo klimata pārmaiņas ir globāla problēma. Sadarbība klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās stratēģijās ir ļoti svarīga.

Secinājumi. Bangladešas gadījums ilustrē sarežģīto mijiedarbību starp klimata pārmaiņām un migrāciju. Tā kā klimata pārmaiņas turpina saasināt vides problēmas, izpratne par to ietekmi uz neaizsargātām kopienām, piemēram, Bangladešā, un to risināšana kļūst par globālu un neatliekamu uzdevumu Nr.1. Ir nepieciešami saskaņoti centieni, lai mazinātu klimata pārmaiņas, pielāgotos to sekām un sniegtu atbalstu pieaugošajai klimata izraisīto migrantu populācijai visā pasaulē.

Orientējošie jautājumi:

- *Kādi ir galvenie secinājumi par klimata izraisītās migrācijas modeļiem Bangladešā? Vai ir īpaši reģioni vai kopienas, kuras ir vairāk skartas nekā citas?*
- *Kā jūras līmeņa celšanās ietekmē Bangladešas piekrastes reģionu iedzīvotāju iztikas līdzekļus un kādas ir sekas migrācijas kontekstā?*
- *Vai varat apspriest valdības reakciju uz klimata izraisīto migrāciju Bangladešā, tostarp politiku un iniciatīvas, kuru mērķis ir šo problēmu risināšana?*
- *Ar kādām problēmām saskaras klimata migranti Bangladešā, lai panāktu piekļuvi pamatvajadzībām, piemēram, izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātības iespējām?*

WORLD CAFÉ (60 minūtes)

Debates ir lielisks veids, kā izpētīt dažādus viedokļus par attiecīgo tēmu un iesaistīt dalībniekus kritiskās domāšanas un aktīvas klausīšanās procesā.

Metode „World Cafe” ir sarunu process, kurš ietver diskusijas nelielās grupās par kādu galveno jautājumu vai tematu. Dalībnieki pārvietojas no galda pie galda, apspriežot tematu un daloties savās domās un idejās. Šī metode veicina viedokļu daudzveidību un kolektīvo mācīšanos, un to var izmantot kopīgai sarežģītu jautājumu pētīšanai.

- 4 grupas pa 4-6 cilvēkiem
- 4 galdi ar jautājumiem diskusijām (orientējošie jautājumi ir norādīti zemāk)
- Pievienojieties vienam no galdiem uz 10 minūtēm un pēc tam dodieties pie cita galda nākamās tēmas apspriešanai!

Vispārīgs ieskats, kā vadīt aktivitāti „World Cafe”.

1. Iekārtojiet telpu. Izvietojiet galdus un krēslus nelielās grupās (4-6 cilvēki pie viena galda), priekšā noliekot vienu lielu galdu koordinatoram. Uz katra galda jābūt papīra galdautiem vai lielām papīra lapām un marķieriem piezīmju veikšanai.
2. Iepazīstiniet ar tematu. Paskaidrojiet „World Cafe” tēmu un konkrēto jautājumu vai jautājumus, kurus dalībnieki apspriedīs. Mudiniet dalībniekus pieiet diskusijai ar atvērtu prātu un aktīvi klausīties vienam otru.
3. Uzsāciet pirmo kārtu. Aiciniet dalībniekus ieņemt vietas pie sākotnējiem galdiem un dodiet viņiem noteiktu laiku (piemēram, 10 minūtes), lai pie sava galda apspriestu jautājumu. Dalībniekiem savas idejas un galvenos punktus vajadzētu pierakstīt uz galdautiem vai papīra lapām.
4. Nomainiet galdus. Pēc pirmās kārtas dalībniekiem jāpāriet pie jauna galda (pulksteņrādītāja virzienā vai pēc nejaušības principa) un jāturpina diskusija, pamatojoties uz iepriekšējās grupas atstātajām piezīmēm. Vadītājam jāpaliek pie lielā galda, lai nodrošinātu nepārtrauktību un apkopotu pie katra galda apspriestās idejas.
5. Novadiet papildu raundus. Atkārtojiet šo procesu tik kārtās, cik vien vēlaties, dalībniekiem ejot pie jauniem galdiem un balstoties uz iepriekšējo grupu idejām.
6. Noslēgums. Pulcējiet grupu kopā, lai noslēgumā apspriestu un pārdomātu „World Cafe” laikā radušās idejas. Aiciniet dalībniekus dalīties ar galvenajām atziņām un šīs aktivitātes laikā gūtajiem secinājumiem.

Daži padomi, kā sekmīgi vadīt aktivitāti „World Cafe”.

- Skaidri un kodolīgi iepazīstiniet ar tēmu un jautājumiem.
- Mudiniet dalībniekus aktīvi uzklaut vienam otru un balstīties uz citu idejām.
- Izmantojiet taimeris, lai sekotu līdzī diskusiju gaitai, un pārliecinieties, ka dalībniekiem ir pietiekami daudz laika pāriešanai pie nākamā galda.
- Mudiniet dalībniekus pierakstīt savas idejas un galvenos punktus uz papīra galdautiem vai lapām, lai nākamā grupa varētu uz tiem viegli atsaukties un papildināt.
- Palieciet pie lielā galda, lai nodrošinātu nepārtrauktību un palīdzētu sasaistīt katras grupas radītās idejas.

Daži norādījumi, ko varat sniegt dalībniekiem pirms aktivitātes „World Cafe” uzsākšanas:

- Klausieties aktīvi. „World Cafe” mērķis ir dalīties ar idejām un balstīties uz citu idejām. Pārliecinieties, ka aktīvi klausāties citu teikto, un uzdodiet precizējošus jautājumus, lai padziļinātu savu izpratni.
- Pamatojieties uz citu idejām. Kad pārejat pie nākamā galda, meklējiet saikni starp savām idejām un iepriekšējo grupu idejām. Mēģiniet balstīties uz šīm idejām un paplašināt tās, lai veidotu padziļinātu izpratni par tematu.
- Izturieties ar cieņu. „World Cafe” ir kopīga darbība, un ir svarīgi izturēties pret citiem cieņpilni un pieklājīgi. Izvairieties pārtraukt citus un centieties radīt pozitīvu un iekļaujošu vidi visiem.
- Veiciet piezīmes. Uz katra galda būs papīra galdauti vai lielas papīra lapas piezīmju veikšanai. Pierakstiet savas idejas un citu paustās atziņas, lai nākamajos raundos varētu balstīties uz tām.

- Esiet atvērti. „World Cafe” mērķis ir radīt ideju un skatījumu daudzveidību par konkrēto tēmu. Esiet atvērti un gatavi ņemt vērā dažādus viedokļus, pat ja tie atšķiras no jūsu viedokļa.
- Jautri pavadiet laiku! „World Cafe” ir radošs un saistošs veids, kā izpētīt tēmu un ģenerēt jaunas idejas. Izbaidiet procesu un iespēju sazināties ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem.

Orientējošas tēmas aktivitātei „World Cafe”:

- ✓ *Kāpēc, jūsuprāt, vides migrantu skaits pieaug tik klusi un strauji?*
- ✓ *Kā ar klimatu saistīti notikumi, piemēram, viesuļvētras, sausums vai jūras līmeņa celšanās, ietekmē cilvēku lēmumu migrēt?*
- ✓ *Kā valdības un starptautiskās organizācijas var labāk sagatavoties klimata migrācijas radītajām problēmām un reaģēt uz tām?*
- ✓ *Kā vietējās kopienas un organizācijas var atbalstīt klimata migrantus un radīt iekļaujošu, viesmīlīgu vidi jaunpieņacējiem?*

OKSFORDAS DEBATES (1:20 h)

Oksfordas stila debates ir formāla debašu struktūra, divām komandām argumentējot par un pret kādu priekšlikumu. Debašu struktūru veido virkne runu, kurās katra komanda pārmaiņus izklāsta savus argumentus un atspēko pretinieka teikto. Debates parasti beidzas ar galīgo balsojumu, kurā auditorija vai tiesneši izlemj, kura komanda sniedza pārliecinošākus argumentus. Šī metode ir noderīga, lai izpētītu pretējus viedokļus un veicinātu kritisko domāšanu.

Debašu tēma:

„Vai klimata migrantiem būtu jāpiešķir juridiski atzīts statuss, līdzīgs bēgļu statusam, un vai viņiem jābūt tiesīgiem saņemt starptautisko aizsardzību?”

➤ Orientējošie argumenti „par”

1. Humānā atbildība. Juridiskā atzīšana un starptautiskās aizsardzības nodrošināšana klimata migrantiem atbilst humānisma un līdzjūtības principiem. Šīs personas bieži saskaras ar dzīvībai bīstamām situācijām, un tām būtu jāsniedz palīdzība un aizsardzība.
2. Esošais tiesiskais regulējums. 1951. gada Bēgļu konvencija un tās 1967. gada Protokols, kuri nosaka bēgļu juridisko statusu un tiesības, skaidri neaplūko klimata migrantus, tomēr šo nolīgumu principus var attiecināt arī uz klimata migrantiem, kas saskaras ar līdzīgām briesmām un vajāšanu.
3. Bezvalstniecības novēršana. Juridiskā atzīšana un starptautiskā aizsardzība var novērst bezvalstniecību - situāciju, kad personām nav valstspiederības vai pilsonības, nodrošinot, ka klimata migrantiem ir pieejamas pamattiesības un pakalpojumi.
4. Tiesiskums klimata jomā. Klimata migrantu statusa atzīšana un aizsardzības nodrošināšana apliecina vēsturiski lielu emisiju daudzumu radošo valstu lomu klimata pārmaiņu izraisīšanā. Tas atspoguļo klimata taisnīguma izjūtu, atzīstot atbildību un sniedzot palīdzību.

5. Globālā reakcija. Klimata migrācija ir globāla problēma, un ir nepieciešama vienota starptautiska reakcija. Juridiski atzīts klimata migrantu statuss var veicināt koordināciju starp valstīm un organizācijām efektīvai šīs problēmas risināšanai.

➤ Orientējoši pretargumenti

1. Definīcija un cēloņsakarība. Klimata migrantu definēšana un cēloņsakarības noteikšana starp klimata pārmaiņām un migrāciju var būt sarežģīta. Atšķirībā no bēgļiem, kuru vajāšana ir skaidrāk definēta, klimata migrāciju var ietekmēt vairāki faktori, tāpēc ir grūti noteikt juridiskus kritērijus.

2. Resursu ierobežojumi. Daudzas valstis jau tagad cīnās, lai nodrošinātu savus iedzīvotājus un bēgļus. Juridiskās atzīšanas un starptautiskās aizsardzības attiecināšana uz klimata migrantiem varētu saasināt resursu problēmu un radīt slogu uzņemošajām valstīm.

3. Morālais apdraudējums. Kritiķi apgalvo, ka starptautiskās aizsardzības nodrošināšana klimata migrantiem var motivēt lielāku skaitu cilvēku migrēt ekonomisku vai citu ar klimatu nesaistītu iemeslu dēļ; tas potenciāli varētu pārslogot sistēmu.

4. Valsts suverenitāte. Valstīm ir tiesības noteikt savu imigrācijas politiku un prioritātes. Starptautiska pienākuma noteikšana atzīt klimata migrantu statusu var aizskart valstu suverenitāti.

5. Alternatīvi risinājumi. Pievēršot uzmanību klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās stratēģijām, varētu efektīvāk risināt klimata migrācijas pamatcēloņus, samazinot nepieciešamību pēc juridiskas atzīšanas un aizsardzības.

NEPIECIEŠAMO MATERIĀLU SARAKSTS

Dalībnieku saraksts

4 galdi un krēsli

Pildspalvas - marķieri

A4 lapas

Papīra galdauti vai lielas papīra lapas

Projektors un klēpjdators